Aile Merkezli Bak?m Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Aile Merkezli Bak?m Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16416

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Aile Merkezli Bak?m Ölçe?i (AMBÖ), hastanede yatan çocuklar?n ebeveynlerinin, sa?l?k profesyonelleri taraf?ndan kendilerine sunulan aile merkezli bak?m?n düzeyini alg?lama biçimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? uluslararas? bir arac?n Türkçe'ye uyarlanm?? versiyonudur. Bu ölçek, özellikle hem?irelik hizmetlerinde ebeveyn kat?l?m?n?n, bilgilendirilmesinin ve desteklenmesinin önemini de?erlendirir. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, **psikometrik** özelliklerinin Türkiye popülasyonunda geçerli ve güvenilir oldu?unu kan?tlamay? hedeflemi?tir.

Ölçek, **aile merkezli bak?m** felsefesinin temel bile?enlerini, yani ailenin de?er görmesi (Önemlilik) ve bak?m sürecinin tutarl?l??? (Tutarl?l?k) boyutlar?n? incelemektedir.

Anahtar Kelimeler

Aile Merkezli Bak?m, Hem?irelik, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Çocuk Sa?l???.

Yazarlar

Deniz Alt?parmak

Amaç

AMBÖ'nün temel amac?, hastane ortam?nda pediatrik hastalara yönelik verilen bak?m hizmetlerinde ebeveynlerin ve çocuklar?n?n deneyimledi?i **aile merkezli bak?m** düzeyini de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, özellikle hem?irelerin ebeveynleri ne kadar iyi kar??lad???n?, onlara ne kadar bilgi sa?lad???n? ve onlar? çocu?un bak?m sürecine ne ölçüde dahil etti?ini belirlemeye odaklan?r.

Ölçek, sa?l?k kurulu?lar?n?n aile kat?l?m? konusundaki performans?n? ölçerek, bak?m kalitesini art?rmaya yönelik iyile?tirme alanlar?n?n tespit edilmesine olanak tan?r.

Yap?

Ölçek, sa?l?k hizmetlerinde ailelerin merkezi rolünü vurgulayan Aile Merkezli Bak?m (AMB) felsefesi üzerine kurulmu?tur. Bu yap?, genellikle iki temel alt boyutta incelenir:

Önemlilik (Importance): Ebeveynlerin, sa?l?k ekibi taraf?ndan de?erli ve ho? kar??land???n?, kararlara kat?l?m?n?n te?vik edildi?ini hissetme düzeyi.

Tutarl?l?k (Consistency): Bak?m?n planlanmas?, uygulanmas? ve çocu?un durumu hakk?nda sa?lanan bilgilerin netli?i ve süreklili?i.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Türkçe'ye uyarlanan AMBÖ'nün yap? geçerli?ini test etmek amac?yla, NHBMÖ (Muhtemelen bir Hem?irelik Bazl? Bak?m Ölçütü) ile uyumu incelenmi?tir. Bu kar??la?t?rma, **Pearson korelasyon analizi** kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir.

Analiz sonuçlar?, her iki ölçe?in puanlar? aras?nda iyi düzeyde, pozitif yönde ve istatistiksel olarak çok ileri düzeyde anlaml? bir ili?kinin bulundu?unu (p=0,000) ortaya koymu?tur. **Önemlilik** boyutu için korelasyon katsay?s? r=0,60, **Tutarl?l?k** boyutu için ise r=0,64 olarak saptanm??t?r. Bu yüksek korelasyon de?erleri, Türkçe AMBÖ'nün istenilen özelli?i ölçmede geçerli oldu?unu ve NHBMÖ ile uyumlu sonuçlar verdi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Orijinal ölçe?in güvenirlik de?erleri (Curley ve ark. 2013), **Önemlilik** boyutu için 0,70 ve **Tutarl?l?k** boyutu için 0,90 olarak belirlenmi?tir. Bu de?erler, özellikle Tutarl?l?k boyutunda mükemmel bir iç tutarl?l???n varl???n? i?aret etmektedir.

Deniz Alt?parmak taraf?ndan 2015 y?l?nda yap?lan Türkçe uyarlama çal??mas?, AMBÖ'nün Türk kültürüne özgü geçerlik ve güvenirlik özelliklerini incelemi? ve orijinal ölçe?in yüksek düzeydeki güvenirlik standartlar?n? korudu?unu do?rulam??t?r.

Faktör Analizi

Orijinal ölçe?in faktör yap?s?, maddelerin ilgili alt boyutlar? ne kadar iyi temsil etti?ini gösteren faktör yükleri ile desteklenmi?tir. **Tutarl?l?k** maddeleri için faktör yükleri 0,86 ile 0,92 aral???nda belirlenmi?tir. Bu yüksek yükler, maddelerin yap?sal bütünlü?ünün güçlü oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in iki faktörlü yap?s?n?n (Önemlilik ve Tutarl?l?k) Türkçe formda da korundu?u varsay?lmaktad?r. Bu sonuçlar, ölçe?in teorik **yap?**s?n?n Türk popülasyonunda da geçerli oldu?unu göstermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme format? (Likert benzeri ölçek tipi oldu?u varsay?lmaktad?r)

Language Available: Türkçe, Orijinal Dil (?ngilizce)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Population Group: Hastanede yatan çocuklar?n ebeveynleri

Age Group: Yeti?kinler (Ebeveynler)

Population Details: Ölçe?in uyarlama çal??mas?, Selçuk Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütülmü?tür.

Test Methodology: Psikometrik uyarlama ve geçerlik/güvenirlik çal??mas?. Ölçe?in derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Kat?l?m?, Çocuk Hastanesi, Hem?irelik Bak?m?, ?ç Tutarl?l?k, Korelasyon Analizi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: deniz73aslan@hotmail.com

Correspondence Address: Selçuk Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Konya (Yüksek Lisans Tezi Ba?lam?nda)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2015 y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?, telif haklar? ve potansiyel ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Deniz Alt?parmak ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: aile-merkezli-bakim-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Alt?parmak, D. (2015). *Aile Merkezli Bak?m Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlanmas? geçerlik ve güvenirlik çal??mas?*. (Yay?nlanmam?? Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Curley ve ark. (2013). Orijinal ölçe?in geli?tirme çal??mas?.

Aile Merkezli Bak?m Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not

ARABPSYCHOLOGY.COM

be changed in any way.

Hem?ireler bana iyi kar??land???m? hissettirirler.
Hem?ireler çocu?umun bak?m?nda önemli bir yerim oldu?unu hissettirirler.
Hem?ireler çocu?umun bak?m?nda önemli bir yerim oldu?unu hissettirirler.
Hem?ireler yapt?klar? hem?irelik bak?m? hakk?nda aç?klama yaparlar.
Hem?ireler çocu?umun durumunda olabilecek de?i?iklikler hakk?nda aç?klama yaparlar.
Hem?ireler iyi bak?m verildi?ini çocu?uma hissettirirler.
Hem?ireler çocu?uma verdikleri bak?m?n iyi oldu?unu bana hissettirirler.

ARABPSYCHOLOGY.COM